

er der, som sagt, forskjellige Meninger i Udvalget, og selv i Udvalgets Flertal er der nogen Nuancering mellem, hvorledes man skal opfatte dette. Det Flertal af Udvalget, hvortil jeg hører, er nemlig af den Formening, at, dersom der saaledes fortsættes med Valgtryk, kan der tilsidst komme en saadan Tilstand, at Stemmegivningen bliver paa- virket saaledes, at den ikke længere kan siges at være fri, og Valget saaledes ikke længere kan siges at være noget korrekt Udtryk for Velgernes Stemning. Andre sige derimod: Der er egentlig kun oplyst et Par enkelte Tilfælde, og dem ere vi enige om at misbillige, men der kan ikke være Tale om, at disse have udsøvet nogen sær Betydning med Hensyn til Valgets Udfald overhovedet, eller med Hensyn til Nogens Stemmegivning i større Omfang. I den Henseende skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg er af en anden Mening. Jeg tror nemlig, at, naar der saaledes i en Valgkreds paa forskjellige Steder fremsættes Trusler, og fler Afstedigelse efter et Valg, eller der trues med Afstød af Tjeneste og Opsigelse af Huse, saa gaar en saadan Meddelelse med Lynets Hurtighed omkring i Valgkredsen og forplanter sig rundt om til alle dem, der ere i et lignende Tilfælde. Naar man, mine Herrer, kaster en Sten i et Gadekær, saa ville de se, at der damper sig rundt omkring et stort Antal Ringe efter større og større Dimensioner, og at de udbrede sig mere og mere, og kaster man flere Sten i en saadan Dam, saa vil man ganske vist kunne se, at hele Dammen kommer i Dyrør. Saaledes gaar det ogsaa, naar der kommer en uberegtiget Paavirning ude fra ind i en Valgkreds. Naar der hender et saadant Tilfælde, som er handet med Jacobsen paa et af Godserne, saa udbreder det sig med Lynets Hart og virker som et elektrisk Stød paa Alle, der ere i samme Tilfælde, og der udbreder sig uvilkaarlig en Frygt for, at noget Lignende kan gjentage sig. Paa denne Maade skal der ikke saa overordentlig Meget til, at en Valgkreds kan blive gjort i den Grad frygtfuld med Hensyn til Valget, at Afstemningen ikke længer er fri. Derfor tror jeg virkelig, der er Grund til at antage, at det ikke blot er disse enkelte Tilfælde, som ere bestemt konstaterede, der have virket paa Valgkredsens Stemning, men at der er ifærd med i Slagelsefredsen at danne sig en saadan Frygt for, at de, der have Indflydelse paa Folks Skæbne, skulle benytte denne Indflydelse til at indvirke paa Valget. Nu kan man vistnok sige, mine Herrer, at det Valgtryk, der er udsøvet paa denne Maade, ikke er forbudt i Loven, og det er ganske rigtigt. Valgloven forbyder kun med fysisk Magt at trække Folk til Valgbordet, men det er ikke sket. Der er vel kommet Klage over, at noget Sligt skal være sket, men det er ikke oplyst. Altsaa, ifølge Loven er det, der er sket, ikke forbudt, ikke engang disse Trusler, som ere udsøvede i Slagelse af Bogholder Friis, kunne siges at være strafbare efter Loven.

Men, mine Herrer! det er ikke enhver Handling, der ikke er forbudt i Loven, som derfor kan siges at være tilladt. Der er et andet Forhold, som jeg vil tillade mig at henpege paa, uagtet det mulig ved første Diekast kan synes, at det ikke har noget egentligt Sammenligningspunkt med disse Trusler og det Valgtryk, der er udsøvet, det er det, som gaar under det almindelige Begreb af Lager. Hvad er det nemlig, den gjør, som driver det, man i daglig Tale kalder Lager? Han benytter sig af en Mand's Forlegenhed til at paa- lægge ham Byrder, som det ikke er muligt for ham at bære, og til saa at sige at slaa ham for Alt, hvad han eier, og gjøre hans Eksistens fuldstændig utaalelig. Nu er der ganske vist Nationaløkonomer i den nyere Tid, som sige: Lager bør ikke være forbudt, thi Penge er en Vare, og Enhver har Lov til at handle med sine Varer, som han vil; han har Lov til at tage for sine Varer, hvad han vil. Men ligesom dette Raisonnement er skjævt allerede af den Grund, at Penge ikke er nogen Vare, men et Omsætningsmiddel, som Alle behøve, og som de, der ikke have det, ere nøbte til at faae hos Andre, saaledes er det ogsaa med Arbeidskraften i nærværende Tilfælde. Nationaløkonomerne sige: Arbeidskraft er Arbeidskraft; der er en Markedspris derpaa, og kan jeg ikke faae mit Arbeide udført, som jeg vil, eller vil jeg ikke have det udført af den og den, saa søger jeg Arbeidskraften, hvor jeg kan faae den, der er nok af den. Men dette Raisonnement er, hvad disse Forhold angaar, ligesaa skjævt som det Andet med Hensyn til Pengene, thi der er etableret et Forhold mellem Arbejderne og Arbeidsgiverne, navnlig paa Godserne paa Landet. Der er et Forhold, som bestaar deri, at i Reglen eier Godseieren Huse, som han leier ud til Arbejderne under den siltiende Forudsætning, at han benytter deres Arbeidskraft, det er egentlig det sande Forhold. Hvad gjør altsaa Arbeidsgiveren, naar han under Trusel eller anden Paavirning af lignende Art søger at paavirke Arbejdernes Overbevisning saaledes, at han stemmer paa en anden Maade, end hans eget Indre tilsiger ham, at han skal gjøre? Ja, mine Herrer, han gjør efter min Mening stor Synd mod disse Folk, thi han sætter dem i det Tilfælde, at de enten maa opgive deres egen Overbevisning og derved tabe Agtelsen for sig selv, eller at de maa udsætte sig for at miste deres vistnok tarvelige, men for dem tilstrækkelige Subsistensmidler. Den Arbeidsgiver, som stiller Arbejderne Valget mellem disse to Ting, begaar altsaa efter min Mening en stor Synd mod disse Folk (Ber g: Og mod Samfundet!). Ja, og mod Samfundet, en større Synd, end han maaste selv tænke paa i det Dieblit, han gjør det. I den Henseende have vi, mine Herrer! et ret talende Exempel i, hvad der passerede paa Lyngbygaard med Smed Jacobsen. Godseieren